

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

1431

Ustavni sud Republike Hrvatske, u sastavu Petar Klarić, predsjednik Suda, te suci Marijan Hranjski, Mario Kos, Ivan Matija, Ivan Mrkonjić, Jasna Omejec, Željko Potočnjak, Agata Račan, Emilija Rajić, Smiljko Sokol, Nevenka Šernhorst i Vice Vukojević, rješavajući o prijedlogu za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti drugog propisa s Ustavom i zakonom, na sjednici održanoj 4. travnja 2007. godine, donio je

ODLUKU

I. Pokreće se postupak za ocjenu suglasnosti s Ustavom i zakonom i ukida se članak 1. točka 3. Pravilnika o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja (»Narodne novine«, broj 84/05.).

II. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

1. Prof. dr. sc. Predrag Sikirić i prof. dr. sc. Sven Seiwerth iz Zagreba podnijeli su prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti članka 1. točke 3. Pravilnika o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja (»Narodne novine«, broj 84/05.), kojim je propisano:

Područno vijeće ne priznaje u kvotu radova one koji imaju više od deset autora, no redosljed autora nije bitan.

2. Pravilnik o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja donijelo je Nacionalno vijeće za znanost 27. lipnja 2005., a objavljen je u »Narodnim novinama«, broj 84/05.

Pravilnik je donesen na temelju ovlaštenja iz članka 32. stavka 5. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (»Narodne novine«, broj 123/03., 105/04. i 174/04.), koji propisuje:

Nacionalno vijeće za znanost pravilnikom koji se objavljuje u »Narodnim novinama« detaljnije propisuje uvjete za izbor u znanstvena zvanja (vrste i broj znanstvenih radova, vrednovanje radova i sl.) sukladno stavcima 2. do 4. ovoga članka, na temelju kojih matični odbori i povjerenstva za ocjenu rada znanstvenika ocjenjuju sveukupnu znanstvenu djelatnost pristupnika, vodeći računa o posebnostima pojedinih znanstvenih i umjetničkih područja, te pojedinih znanstvenih polja i interdisciplinarnih područja.

3. U prijedlogu predlagatelji ističu da osporena odredba Pravilnika nije u suglasnosti s člancima 3., 5. stavkom 2., 14. stavkom 2., 44., 54. stavcima 1. i 2. te 68. Ustava Republike Hrvatske i sa Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. Osobito ukazuju da se samo u području biomedicine i zdravstva nalazi takva odredba te se znanstvenicima s tog područja neopravdano ne priznaju određeni znanstveni radovi pa se time ti znanstvenici stavljaju u nepovoljniji položaj u odnosu na sve ostale znanstvenike.

Zaključno, predlagatelji predlažu pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti osporene odredbe Pravilnika te njezino ukidanje.

4. Prijedlog je dostavljen na očitovanje Nacionalnom vijeću za znanost Republike Hrvatske, koje je dostavilo svoje očitovanje.

Prijedlog je osnovan.

5. Prema odredbi članka 5. Ustava, zakoni moraju biti u suglasnosti s Ustavom, a ostali propisi i s Ustavom i sa zakonom te je svatko dužan držati se Ustava i zakona i poštivati pravni poredak Republike Hrvatske.

O suglasnosti zakona s Ustavom, odnosno drugih propisa s Ustavom i zakonom odlučuje Ustavni sud na temelju članka 128. alineji 1. i 2. Ustava, na način i prema postupku koji su propisani Ustavom i Ustavnim zakonom o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine«, broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst, u daljnjem tekstu: Ustavni zakon).

Predmet ustavnosudske ocjene je propis koji se donosi radi provedbe zakona, pa je on po svojoj pravnoj naravi podzakonski općenormativni akt. Podzakonski propis mora biti prije svega u skladu sa zakonom na temelju kojeg je donijet, a potom i s Ustavom. U postupku ocjene ustavnosti i zakonitosti takvog propisa ispituje se je li on donesen od strane ovlaštene osobe, je li donositelj imao zakonsko ovlaštenje za njegovo donošenje te odgovara li propis po svom sadržaju zakonu temeljem kojeg je donesen.

6. Pravilnikom o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja propisuju se uvjeti za izbor u znanstvena zvanja, koja su određena člankom 32. stavkom 1. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. Ti uvjeti su temelj za ocjenu rada znanstvenika, koje obavljaju povjerenstva za ocjenu rada znanstvenika i matični odbori.

Osporenim odredbom propisano je da područno vijeće neće priznati u kvotu radova, koja je potrebna radi imenovanja u znanstvena zvanja za područje biomedicine i zdravstva, radove koji imaju više od deset autora. Valja napomenuti da osporena odredba u cjelini nije pravno-logički dosljedna, jer njezin drugi dio »no redosljed autora nije bitan« nema u odnosu na prvi dio smisla.

7. Ustavni sud utvrđuje da navedena odredba nije sukladna članku 32. stavku 5. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, kojom je propisano da Nacionalno vijeće za znanost propisuje uvjete za izbor u znanstvena zvanja, vodeći računa o posebnostima znanstvenih i umjetničkih područja i pojedinih znanstvenih polja i interdisciplinarnih područja.

U konkretnom slučaju, Nacionalno vijeće za znanost nije postupalo po datoj ovlasti. Naime, nema niti jednog ustavnopravno prihvatljivog razloga da se za područje biomedicine i zdravstva propiše da se neće priznavati znanstveni radovi koje je izradilo više od deset autora – znanstvenika.

Odgovor na pitanje je li neki rad znanstveni rad ni u kojem slučaju, po naravi znanstvene djelatnosti, ne može ovisiti o broju osoba koje su sudjelovale u njegovom nastanku, već se ocjena o tome daje, u svakom pojedinom slučaju, temeljem znanstvenih recenzija.

8. Osporena odredba suprotna je i članku 14. stavku 2. Ustava, kojim je propisano: Svi su pred zakonom jednaki.

Ustavni sud utvrđuje da se samo u znanstvenom području biomedicine i zdravstva osporenim odredbom propisuje da se znanstvenicima s tog područja ne priznaju znanstveni radovi s više od deset autora, te se time ti znanstvenici stavljaju u nejednak položaj u odnosu na sve ostale znanstvenike.

9. Slijedom navedenog, Ustavni sud utvrđuje da osporena odredba Pravilnika nije donijeta u skladu sa zakonskim ovlastima, što je u suprotnosti s načelom ustavnosti i zakonitosti propisanim člankom 5. stavkom 1. Ustava.

10. Stoga je, na temelju odredbe članka 43. Ustavnog zakona, odlučeno kao u točki I. izreke. Točka II. temelji se na članku 29. Ustavnog zakona.

Broj: U-II-33/2006
Zagreb, 4. travnja 2007.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Predsjednik

dr. sc. Petar Klarić, v. r.